

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in prazniki.
 Abonementi: do 9 petih vrst 1 D, od 20—15 petih vrst 4 D 50 p, večji inserti petih vrst 2 D; notice, posilano, izjave, reklame, prekladi petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikosti 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor
 Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, 1. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolnje sprejema le podpisane in zadošene frankovane.
 Rokopisov se ne vrata.
Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . D 90—
 polletno 45—
 3 mesečno 22.50
 1 7.50
 Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznih.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Iztrenimo se!

Pred kakimi 4 leti smo ječali pod okrutnim bičem tujega gospodarja, ki nas je teptane, zaničevane gonil v smrt in ječe. Strašni so bili tisti časi, a vendar je spomin nanje lep. Iz gorja in bede, iz krvi bojnih poljan je vstajal neupogojen in v zasmeš kruti sili človeški duh in držal vedno višje prapor svobode človečanstva. Oborožene armade so padle v prah pred elementarno silo klica »svoboda narodom!« In srečal si takrat na vsak korak ljudi, trpinčene in preganjane, ki jim je ogenj vere in neomajnega upanja sijal iz oči, ki so izgubili vse in vendar ponosno dvigali glavo, v svesti si svoje končne zmage.

In zmaga je prišla. Padle so okove, suženj je poljubljat tla osvobodene domovine. »Svoboda, svoboda!« je grmelo takrat od vseh strani Jugoslavije, zmagoslavja in veselja ni hotelo biti konec. Mlada krasna Jugoslavija je takrat čakala na svoje junake, da ji zgradijo dom — lep in veličasten, ki bi imel prostora in blagostanja dovolj za vse sinove. In prišli so od vseh strani, a glej le malo jih je bilo med njimi takih, ki so spoznali, da se začenja sedaj še težja naloga, zahtevajoča še več samozatajevanja in nesebičnosti, naloga zgraditi na novo izbrano in pomandano domovino in ji s sistematičnim delom pripomoči do veljave in sreče. Večina njih je prišla po svoje plačilo; hvaležna domovina naj bi jim za prestano gorje poplačala s polnimi lonci in še polnejšimi kozarci. In prišli so tudi taki, ki prej domovine niso poznali, ki so bili pokorni hlapci tlačitelja. Klic »svoboda« jim je donel po ušesih, toda ker se za svobodo niso borili, niso zanj trpeli, je tudi niso razumeli. Zahtevali so vso svobodo zase, a da ta svoboda zahteva omejitve osebnih koristi v interesu celote, tega niso razumeli.

In tako je prišlo razočaranje. Vzplamtela je zavist in zloba med tekmece, eni so podirali, kar so drugi gradili in dolžili druge drugega storjenih grehov. Pozabili so na vsem skupno domovino in se borili za osebne in strankarske koristi brez ozira na celoto. Ni torej čuda, da stavba mlade države ni napredovala povolno, da se je rodilo nezadovoljstvo in nezaupanje med narodom. In prišli so iz zatišja na dan novi ljudje, ki so grmeli proti korupciji in reakciji in pavšalno sumničlji nezmožnosti in nepoštenosti vse, ki so

bili takrat slučajno na krmilu. Masa je drvela za njimi, verjela demagogičnim frazom in ni poznala, da so ljudje, ki so nastopali kot Mesija, puhloglavi slabiči, nesposobni za pozitivno delo, ali nevarni koristolovci. Po 4 kratkih letih stojimo torej sredi gospodarske in politične krize. Narod razcepjen na nebroj strank in stranic, nezaupljiv in dezorijentiran, voditelji zagrizeni slepo v strankarsko borbo, v kateri so izgubili smisel za skupno delo in čut dolžnosti napram celoti. Gnani od osebne ambicije in užaljenega samoljublja so izkopali stare plemenske in verske predsodke in se zakopali za okoli svojih s fanatično konsekvenco do skrajnosti politiziranih državnih pravnih, verskih in socialnih gesel in programov. Tako ti sedijo v svojih kulah, motrijo z nezaupnim, sovražnim pogledom nasprotnika in stremijo edinole za tem, da se prikupijo svojim volicem s tem, da jih plačajo z različnimi uslugami, slepo nanadajo vse, kar izvira od nasprotnika in na ta način večajo nezadovoljstvo in dezorijentacijo med narodom.

Ce čitaš v listih hrvatskega bloka ponosne tirade o starodavni slavi hrvatske, ki ni nikdar nikomur rohovala, nisi malo začuden, če prideš v ponosno trdnjavo hrvatske misli — Zagreb. Čutiš se tuja med neimškimi in madžarskimi židi, ki se vedejo kakor da bi bili oni tam gospodari. Najbrže to tudi so! Leri Zagreb se ti zdi kot visoko, košato drevo, čegar korenine in debla pa je gosto posejano s tujimi paraziti. To pa gospodov politikov vrh drevesa ne moti. Šopirilo se kot navi in zabavljajo na brate »Balkanec«. Od luga pa jim dom v odgovor ista melodija in zadnji čas že odkriše grožnje z amputacijo!

Med tem pa propada naša valuta, pada naš ugled znan, raste draginja do nesnosnosti in v istem temnu greben našim notranjim in zunanjim sovražnikom. Med narodom na se širi malkontentstvo in se množi številno kratkovidnežev in malodušnežev, ki pričenjajo dvomiti nad solidnostjo temelja in nad bodočnostjo države same. Napisovale posledica pa je, da se porablja resignacija in anarhija narodne inteligence do javnega življenja in brezbrizna pasivnost v materializmu toneče mase. In baš v tej anarhiji leži glavni vzrok nezdravilnega razmerja in tu je izhodišče za ozdravljenje. Zadnji čas je, da se

zdravimo! Bolezen je ozdravljiva, v tem smo lahko optimisti. Jedro naroda je zdravo in prepričani moramo biti, da prevladuje ipak v vseh strankah številni oni, ki ljubijo to državo, in ki jih razdvaja le razlika v nazorih o potih in metodah, kako doseči skupen cilj — veličino in srečo ujedinjene domovine. Vsem, ki jim je ta cilj svet, velja klic: Na plan! Ne stojte ob strani! Strnite se v vrste in delajte povsod in posebno v lastnih strankah na to, da se dosedanje metode političnega boja temeljito spremenijo. Zahtevajte od svojih zastopnikov račun o njih delu za obči blagor, sodite jih po dokazih njih patriotizma in jih prisilite, da podredijo svoje težnje interesu skupne nam hiše. Proč z intriganti in fanatikci, ki jim je slena strast zastrla pogled do skupnih ciljev, ki niso več zmogni: vpoštevati in spoštovati mnenja in osebnih političnih nasprotnikov in rušijo in kritizirajo vseprek, kar ne izvira od njih samih. Isto vella o našem tisku. Boikotirajte in zatirajte liste, ki spekulirajo na instinkte mas in strankarsko strast, ki nam zastrupljajo

javno mnenje in onemogočajo, da postane naš tisk to, kar je drugod, — glasnik in informator poštene javnosti in stebler javne morale. Če zmaga vsaj v večjih strankah treznost in patriotizem, potem je demagogom in koristolovcem ura odbila in našli se bomo tam, kjer se v interesu nas vseh moramo najti, pri delu za rešitev življenjskih vprašanih skupne nam države. Ne prikrivajmo si dejstva, da je v danih razmerah mogoč izhod iz večnih kriz le s treznim sodelovanjem iskreno jugoslovenskih mož in žena vseh strank. Da je kooperacija med strankami v tem smislu mogoča nam kaže pogled v inozemstvo in nas uči enodušen nastop vseh naših strank ob priliki zunanjih nesreč v polpreteklem času. Dobro znamenje so tudi svarišni glasovi idealnih narodnih mož, ki se oglašajo v zadnjem času iz nasprotnih si taborov. Sledimo jim in dokazimo, da smo vredni svobode. Misl na usodo neodrečenih bratov in soproj in na našo lastno usodo pred štirimi leti naj nam bo — glasen opomin!

Dr. Lev V.

Angleško štedenje.

Anglija hoče prirediti prav korenito štedilo. Vsaj tako se glase poročila, ki prihajajo iz dni iz Londona. Poseben odbor je proučeval razne poročane, in kakor listi sedaj raznašajo, predlaga črtanje raznih postavk v skupnem znesku 75.061.875 šterlingov. Odbor na svojem delu še ni povsem dokončal in tako je pričakovati, da bo predložil še novih postavk za črtanje v znesku okoli 25 milijonov, ki še manjkajo do 100 milijonov, kakor jih je zahteval Lloyd George. V sedaj objavljenem poročilu se še ne upoštevajo onustitve, ki se bodo izvajale kot posledica washingtonske konference. Pri črtanju je najholi prizadeta mornarica, armada in avilatika. Stroški mornarice se imajo znižati od 81 milijonov na 60 milijonov, stroški za armado od 75 na 55, za avilatiko od 15 na 10 milijonov. V ministrstvu za zdravstvo imata odnosi 2.500.000 šterlingov, krediti za izvoz se imajo znižati od 2 milijonov 500.000 na pol milijona, odpasti imajo stroški za pošto 1.34 milijona. Tudi pri policiji se ima prirediti 24 milijonov. Odslek predlaga nadalje, da se združijo v eno samo ministrstvo dosedanja tri ministrstva: za vojsko, za mornarico in za avilatiko. Naglašajo

se, da je gotovo, da nekaj desetletij ne bo nobene vojne. Preveč je oficirjev preveč vojakov, preveč pomorščakov. V mornarici je 1900 oficirjev več nego pred vojno. Treba odpraviti tudi razne jahte, ki so na razpolago admiralatu in kraljevske hiše, za katero zadostuje jedna jahta. V armadi so odveč trije kavalerijski polki. Mornariško osebje naj se reducira na 35.000, armada na 50.000 vojaštva in častništva. Avilatika naj se združi v osem enot. Tudi poljedelstvo naj onusti svoje kolonizacijske namene. Kar bo zahtevala ekonomije washingtonska konferenca, pride v razpravo v zaključku odbojstva delovanja. Priporočajo se, da se ukrene vse potrebno takoj, kar vsako zavlačevanje stane nove milijone.

Zelo radikalno poročilo, katero angleška javnost po večini z veseljem sprejema, čimelo se na tudi izgovori z raznih, predvsem direktno prizadetih strani. Anglija je velika in močna država. Zato je umevno, da le po volji še skoro povsod ostalo kal, kar mora sčasoma odnesti, ker je le v breme državi. Zato pa tudi treba zasnovano štedenje in redukcije presojati s tega vidika. Ako Anglija izvede svoj štedilni načrt, bo

še vsejedno krepko oborožena in preskrbljena za vse slučaje, na vse strani in z vsem. Najbrže pa se ne izvrši tako korenito štedenje in črtanje, kakor ga podaja oni štedilni odbor.

Vsekakor pa je štedilno akcijo toplo pozdravljati in vse države naj slede navedenemu štedilnemu vzgledu ter se lotijo resnega in preudarnega gospodarskega vstopavljanja povsodi, kjer nam je volja, čas prekriti razvoj ali zapletel razmere. Tudi naša država potrebuje nujno proučenja svojega gospodarskega položaja in štedenja povsodi, kjer je treba. To ravno se mora znati izbrati, da se ne dela škoda v štedenju, marveč koristi. Država pa mora biti krepka in vpoštevati so morajo njene obstoječe notranje in zunanje razmere. Konsolidacija na znotraj in zunaj, in štedenje!

DR. BENEŠ O GENOVSKI KONFERENCI IN MALI ANTANTI.

— Pariz, 14. svečana. (Izvirno.) Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je včeraj zjutraj došel v Pariz. Na kolodvoru ga je pričakoval in pozdravil ministrski predsednik Poincaré v spremstvu večjega števila političnih uradnikov in češkoslovaškega poslanika.

O namenu svoje misle se je dr. Beneš izjavil napram uredniku »Intransigenta«, da je došel v Pariz, da poda zaveznikom točno in stvarno poročilo o gospodarskem in finančnem stanju Srednje Evrope. Koncem tedna odhaja v London. Dalje se je dr. Beneš izrazil, da se je mala antanta sporazumela glede konference v Genovi v tem smislu, da ima pred njeno otvoritvijo svojo predkonferenco, na kateri bo določeno na taktika in program za Genovo.

RUSIJA IN ČEŠKOSLOVAŠKA.

Dalje se je minister dr. Benš uredniku gorenjega lista obširneje izjavil o stališču Češkoslovaške republike nasproti sovetški Rusiji. Češkoslovaška republika le že nad dve leti v tesnih trgovskih stikih s sovetško Rusijo. Odnosaji so popolnoma zadovoljivi.

Mala antanta pa noče nikdar doživeti, da bi se na madžarski prestol povrnil kak Habsburžan. Na pogodi med Romunsko in Grško ni interesna mala antanta. (Generalu Dusmanisu se je posrečilo skleniti pred tednom romunsko-grško vojaško konvencijo). Ta pogodba je bila sklenjena izven sfere male antante.

Joseph Bédier:

17

Tristan in Izolda.

Roman.

In Tristan se je razveselil, oni, ki ga je sovražil, Ganelon, je bil mrtel. Od onega časa se ni nihče več držal stopiti v divji gozd: strah ga je strah in ljubimca sta bila sama gospodarka v njem. Takrat je bilo, da je Tristan izrezljal lok »Vse zadel«, ki ni nikoli izgrešil svojega cilja, človeka ali živali, kakor daleč je seglo oko.

Gosposila, bilo je poletnega dne, v času košnje, malo po Binkošti. In ptice v jutranji msi so pele v bližnjišču se dan. Tristan je stopil iz kolibe, opasal meč, pripravil lok »Vse zadel« ter se je odpravil v gozd loviti. Preden je naročil večer, se ga je lotila huda mrzlica.

Ne, še nikdar se nista ljubila dva tako zelo ter se opazovala tako skrbno. Ko se je Tristan vrnil z lova, utrujen od vročine, je obšel kraljico: »Hiti! sem za jelenom, ki me je upeljal. Glej, znoj mi teče od ugov, rad bi lezel spat.«

V lopo iz zelenih vej, obloženo s svežo travo, je legla Izolda. Tristan pa je legel k njej in je položil glavi meč med svoje in njeno telo. K sreči nista odložila svoje obleke. Kraljica je imela na prstu zlati prstan s šarečim smaragd.

ragdom, ki ga ji je bil dal kralj Marke na dan njune poroke; toda njeni prsti so postali tako vitki, da je obroček se jedva obetel na njih. Tako sta spala priročno obeta: ona Tristanova roka je ležala pod vratom prijateljice, drugo je spustila na njeno leno telo; ali njune ustnice se niso dotikale. Tolklo da je zavel veter, tolko, da se je zvalil list. Skoz listno streho je padel solnčni žarek na listino obliče, ki je bilo prazno kakor led.

Zgodilo pa se je, da je našel gozdar v tem mestu, kjer je bila trava potlačena; ondi sta bila ljubimca počivala mirno noč; vendar ni opazil vtika njunih teles, šel za sledom in prišel do kolibe. Zaredal ju je speča. In epoznel in zbehal v strahu, da se Tristan zbudi. Bežal je do Tintagla, dve milj daleč, stopil po stonnicah navzgor k dvorani, kjer je kralj sredi svojih vazalov imel sodbo.

Prijatelji kaj iščeš tod, ves upeljan, kakor vidim? Človek bi lahko mislil, da si vodnik trone prav in si dolgo tekel za njimi. Ali bodiš leketi pri nas posrečevanja za kako krivico? Kdo te je naredil iz molih gozdov?

Gozdar ga je pozval na stran in je dejal naslednje:

»Videl sem kraljico in Tristana. Spala sta, in bal sem se.«

»Kje je to bilo?«

»V lopi v gozdu Morolon. Obeta sta spala; pojdi hitro, ako se hočeš maščevati.«

»Pojdi in pričakuj me ob robu gozda pod Rdečim križem! Ne govori z nikomur o tem, kar si videl; obetam ti zlata in srebra, kolikor ga moreš nesti.«

Gozdar je odšel in je sedel pod Rdečim križem. Prokleti bodi voluh! Toda umreti boše moral sramotni smrti, kakor vam ta povest svojačeno pove.

Kralj je dal osedlat svojo konja, onasal si je meč in se izmuzel brez varkeva spremljevalca iz mesta. Ko je tako jezdit, se je sramotil noč, v kateri je zadel svojo nečaka, koliko nežnost za Tristana je kazala Izola, krasotica! Ako tu preseneči, in hoče kaznovati za njuno grehe; maščuje se nad njima, ki sta ga ammotila...

Pri Rdečem križu je našel gozdarja: »Pojdi naprej! Vodi me hitro in pravilno.«

Sprejela ju je črna senca visokih dreves. Kralj je šel za rohurom. Zupal je svojemu meču, ki ga je nekdaš boko dobro vihtel. Oh, ako se Tristan zbudi, obtaži eden izmed njun. Bo ve, kateri mrtel na mestu. Končno je dejal gozdar zamolklo:

»Kralj, bližava se.«

Držal mu je stremena in privozal urdo konja na zeleno jablovo. Plazila sta se dalje, in mahoma, na solnčni plati sta zvalila svetlično lono.

Kralj je ovesnel od svoj rdeč zlatih smon in ga je odložil, in nokačalo se je njegovo junaško telo. Potegnili je meč

iz nožnice in si ponovil v svojem srcu, da hoče umreti, ako ne usmrti svojega tekmeča. Gozdar mu je sledil: a kralj mu je namignil, naj ostane zadaj.

Tako je stopil v dvigljenim mečem sam v lopo... Oh, kakšen zločin, ako bi bil zamahnil! Ali videl je, da se njune ustnice niso dotikale in da je gol meč ločil njuni telesi.

»O Bog! je dejal sam pri sebi, kaj vidim! Ali in smem umoriti? Ako bi se vdalja ljubimci, ali bi po takem dolgem času, odkar živita tu, polagala mol meč medse? Kaj ne vé vsakdo, da je gola ustnica, ki loči dve telesi, jamstvo in zaščitnica čistosti! Ako bi si bila v strasti vdana, ali bi mogla počivati nedolžno? Ne, ne usmrtim ju: greh bi bilo, umoriti ju; in ako bi zbudi arečera Tristana in bi padel eden izmed nas, dolge bi se govorili o tem, nam v sramoto. Amnak kn se zbudi, naj spoznata, da sem ju nošel speča, da nisem moral njuno smrti in da jima je Bog milostljiv.«

Solnčni žarek, ki je svignil skozi lopo, je zažarel na Izolino bele obličje: kralj je vzel svoje, s hramelinom obrobiljeno rokavico in si je mislil: »Ona mi jih je nekoč princeza s seboj iz Irsko!...« Vteknili jih je v zelenje, da zanj odprtino, skozi katero je padel solnčni žarek; potegnili je nalahno obroček s smaragdov z njene prsta; nekaki je potreboval nekoliko moči, da ga je nataknil. Sedaj pa so bili njeni prsti tako drobni, da mu je bilo težko

aneti prsten brez truda: na njegovo mesto je nataknil kralji prstan, ki mu ga je bila nekoč podarila Izola. Potem je vzel meč, ki je ločil ljubimca — bil je prav oni, spoznal je to dobro, — ki je bil košček svoje rezine pustil v Morheltovi lobanji, položil je svojega na njegovo mesto, stopil iz lope, skočil v sedlo in zaklical gozdarju:

»Beži sedaj in reši si življenje, ako moreš!«

Tedaj pa je imela Izola v enu priklazen: bežala je pod dragocenim šotom sredi velikega gozda. Ova leva sta planila nanjo in sta se borila za njeno počest... Kriknila je in se zbudila: s hramelinom obrobiljeno rokavico se padla na njeno prsi. Na njen vzklil je planil Tristan pokonci, zgrabiti je hotel svoj meč; po zlateg držalu pa je spoznal kraljevega. In kraljica je zagledala Markejev prstan na svojem prstu.

»Gospod, nesreča nama preti! je zaklicela. »Kralj naju je zalobil.«

»Tako je, je odgovoril Tristan, »vzel je svoj meč. Bil je sam strah ga je postalo, šel je, da jo bi pomoč; zopet pride, da naju da sežgati v pričo ljudstva. Beživa!«

In v velikih dnevnih pohodih, spremljana po Gorvenalu, sta bežala proti deželi Galcov, do akrajnje moje gozda morolskega.

Koliko trpljenja jima je nalagala njuna ljubost!

(Dalje prih.)

Neodrešena domovina.

— Sporazum med Trstom in Benetkami, ki ne bo držal. Te dni so se ščeliv Benetkah zastopniki trgovskih in pristaniških interesov obeh mest na skupni razgovor o bodočem delovanju v korist tržaškega in beneškega pristanišča. Tržaško trgovsko in obrtno zbornico je zastopal njen predsednik Venezian. Po dolgem debatanju so prejele nastopno resolucijo: Zastopniki Trsta in Benetk, prepričani, da bo koristilo obojema mestoma in istočasno vladni, hočejo, da bosta Trst in Benetke, ki sta bili vedno solidarni v narodnem čustvovanju, nastopali skupno v varstvu svojih aspiracij, upoštevajoč, da je taka skupnost neizogibno potrebna za interese prometa in gospodarstva v deželi in v svrhu, da se obe pristanišči ubranita konkurence severnih pristanišč. Zato pa poverjajo posebnemu odseku delo za program, ki naj določi obema cone za delavnost in podredi različne parobrodne službe namenu, da se doseže v interesu dežele največji uspeh ob najmanjših stroških in se na to povabi še Reko, da se pridruži skupni akciji Trsta in Benetk. Odsek o vsem potrebnem obvesti javnost. List „Gazzetta di Venezia“, ki je vodil te dni hud boj proti Trstu, s katerim smo se tudi mi pečali, pozdravlja navedeno resolucijo in izreka željo, da bi izbrani odsek v kratkem izvršil svoje delo, na kar bi se mogel dogovor postaviti na konkretno bazo.

— Občinski zastop v Postojni izreka Italijanskemu kralju udanost. V sadnji soli občinskega zastopa v Postojni, ki se je vršila pod predsedstvom novega župana Frana Kutina in kateri je prisostvoval tudi civilni komisar Cavali, je bila sprejeta udanostna izjava kralju in kraljici ter izdana želja, da bo mogoče s pomočjo vlade in Njegovega Velikanstva z nova urediti gospodarstvo in poskrbeti za zemeljski, trgovski in industrijski razvoj občine, ki se hoče držati čustav za pomirjanje in delo.

— V Opatiji - Voloskem je izvoljen za župana dr. Noe Perlich. Podžupani so: Sandri, Sincovich, Silvano, Bellani in Nathan Bernardo. Novi župan je ljubljanski delo občine za procvit Opatije, kar je posebno poudarjal tudi navzoči zastopnik vlade. Zvenelo je to kot bridka ironija, kajti jasno je, da se Italijanska vlada prav gotovo ne bo nič brigala, kakor se doslej ne briga, za procvit zasebnih jadranskih obal, ker ima že svoje lastne jadranske obale v Izobilju. Opatija je že zapuščen. Govoril je tudi Bernardo Nathan imenom nemškega in madžarskega elementa in naglašal skupno nastopanje s Italijani. Tako bodo gospodarji tuji v jugoslovanski Ljubljani. — V Veprincu je bil izvoljen za župana Anton Gasparich. Sami Italijani čiste jugoslovanske krvi, ki pretvarjajo jugoslovanske občine v tuje!

— Novi župani. V Nabrežini je bil izvoljen za župana Tomaž Boschetti. Italijanski listi pravijo, da je to prvi italijanski župan v Nabrežini, domačini pa trde, da so Boschetti Italijanci slovenski volilci, a ne radi tega, ker je Italijan, marveč ker ga vsi poznajo kot poštenjaka, ki bo kot župan na svojem mestu. Boschetti je bil že pred vojno dolgo vrsto let v občinskem svetu. Da je prišlo v nabrežinski občinski zastop pet Italijanov, je zakrivilo dejstvo, da je bilo okoli 50 italijanskih volilcev na višji ukaz zadnje dni vpisanih v volilni imenik. Čenrav niso imeli nobene pravice do tega. — V Dolini je izvoljen za župana Josip Zobec iz Boljunca. V dokaz, kako se starejšinstvo zaveda svoje narodne dolžnosti, služi to, da so vsi občinski zastopniki pristopili kot člani k političnemu društvu „Edinosti“. — V Brjah je izvoljen za župana Alojzij Pangos.

— Prvi podatki o ljudskem številu v Trzinu. »Piccolo« priobčuje prve podatke o ljudskem številu v Trzinu in okolici ter kipi veselja, da se je številu Slovencev znatno zmanjšalo. Pravi, da ljudsko število kaže, da je v tržaški občini okoli 19.000 Slovencev, to je ljudi s slovenskim običajnim jezikom. V predmetnih so našli: v Škardnju Slovencev 2848, Italijanov 7391; pri Sv. Ani Slovencev 2310, Italijanov 6520; Ferned 2116, 10.476; pri Sv. Ivanu 2002, 8527; v Rojumu 1508, 7768; v Barkovljah 988, 4338; v Gorenji okolici 5667, 8145. »Piccolo« navaja še par podatkov iz mestnih okrajov, kjer so komisari našli le neznatno število Slovencev, in pravi, da je naštetih Slovencev doslej komaj 17.623 in napoveduje končno število na 19.000. V Trzinu in okolici je v slovenskih ljudskih šolah 6266 otrok. V italijanskih šolah je na stotine slovenskih otrok. Ako je to toliko otrok v slov. šolah, mora biti Slovencev najmanj okoli 40.000. Prave število to seveda mnogo višje. Ekseleza Salata se je izbornu izkazal s svojimi občevalnim jezikom in krenil na pomembni val komisari množiti Italijanost Trsta.

— Knjize in časopisi za neodrešeno domovino. Jugoslovanski akademski klub »Jugoslav Janušček« v Zagrebu je dobil dovoljenje da sme postaviti na Jelečevem trgu nabiralnico za knjige in časopise, ki se bodo razširjali knjižnicam v naše neodrešene kraje.

Politične vesti.

— Shod NSS v Mariboru. Po dolgem presledku je NSS v Mariboru v soboto zvečer v prostorih gostilne »Maribor« zopet sklicala shod s priložno temo o draginji, o čemur je poročal podžupan Roglič. Vsebova njegovih izjav: ukinitje izlova, ustanovitev javnih aprovizacij. Govoril je tudi poslanec Brandner o razmerah v Beogradu, uradnikem vprašanju in koncentraciji naprednih sil. Glede uradniškega vprašanja je Brandner priznal, da se je profesor Reiser resno trudil za ugodno rešitev in če tega ni povsem dosegel, so krivi člani njegovega kluba in pa tudi — tako je zatrjeval Brandner — organizacija javnih nameščenec v Ljubljani, ki kljub ponovnim zahtevam ni pravoceno vposlala svojih predlogov, dočim so storile organizacije celo iz Črne gore in drugod. Glede koncentracije naprednih sil kakor jo minister n. r. dr. Kukovec propagira, izjavlja govornik, da je NSS le za tako koncentracijo, koder treba nastopiti združeno proti onim, ki državo rušijo, potem v pravih narodnih značajih, nikakor pa NSS ni za koncentracijo naprednih sil kakor jo je minister dr. Kukovec priporočal v Središču.

— »Hrvatski memorandum« — potvorba? Vse naše časopise je v zadnjem času obširno razpravljalo o takozvanem »hrvatskem memorandumu«, ki ga je baje poslalo 63 hrvatskih poslancev radičevcev in blokašev na naslov mednarodne konference v Genovi. Beogradski »Politika« je priobčila celo besedilo te spomenice, a razni parlamentarni klubi so imeli v tej stvari že dolgočasna in izčrpana posvetovanja. Mi smo vest o hrvatskem memorandumu, ki je bil baje poslan v Genovo, sicer zabeležili, nismo pa je komentirali iz enostavnega razloga, ker se je nam zdelo neverjetna. Zdi se, da je bila opreznost napraviti te vesti umestna: zagrebški »Jutarnji list« namreč ugotavlja, da niti radičevski, niti blokaški poslanci niso sklepali o kakšnem memorandumu, namenjenem za konferenco v Genovi in konstatira, da ni operat, ki ga je »Politika« krstila za »memorandum« in ga priobčila, ničesar drugega, kakor besedilo nekega članka, ki je bil poslan v Pariz za neko ondotno revijo. Ako je stvar takaka kakor jo predstavlja »Jutarnji List« ni bilo pravega povoda za razburjenje naše javnosti. — Vest »Jutarnjega lista« potrjuje tudi »Obzorje«, ki pravi, da hrvatski blok ni poslal v Genovo nobene spomenice, in da gre samo za članek, namenjen za publikacijo v »Revue pour la defense des droits des peuples« v Genovi, ki jo izdala mednarodna Liga za pravice narodov. V večeršnjem »Hrvatu« na obkavljaljo Stjepan Radić, dr. Drinković in dr. Košutić izjavo, v kateri pravijo med drugim: Hrvatski blok je sprejel predlog, na se sestavi posebna spomenica za konferenco v Genovi, vendar pa se podrobno in definitivno o tej spomenici še ni razpravljalo, ker blok še ni imel plenarne seje. Sestavil se je načrt te spomenice in ta načrt je prišel v roke dopisniku nekega beogradskega lista. Dotičnemu dopisniku se je izrečno povedalo, da je dotični članek samo načrt, o katerem bo plenum hrvatskega bloka šele sklepal in sicer v trenutku, ko bo beogradska vlada imenovala svoje delegate za konferenco v Genovi, katero konferenco smatra blok za kompetenten organ in faktor novega pravnega reda v Evropi in v ostalem svetu. Iz vseh teh vesti je razvidno, da je takozvani »hrvatski memorandum« zgolj nekaj poskusni balon, kako bi javnost sprejela korak hrvatskega bloka, ako bi se le-ta res obrnil na konferenco v Genovo. Kakor vse kaže, se bodo blokaši ob koncu koncev premislili izvesti svoj načrt, ki bi se gotovo za-nje končal z nemalim uspehom.

— Skupno ali ločeno? Srbski listi še vedno obširno razpravljajo vprašanje, kaj bi bilo bolje — nasilna rešitev hrvatskega vprašanja ali mirna ločitev. Čudno pri tem je, da se niti z besedico ne dotikajo tretje možnosti — sporazuma. V beogradskem »Vremenu« štamo članek »Skupno ali oddvojeno?« V njem razmotriva pisec najprvo možnost nasilne rešitve hrvatskega vprašanja in izvala: »Kaj bi s tem dosegli? Hrvatska mrznja nasproti nam bi naraščala od dneva do dneva in bi se spremenila v sabotažo, nasproti kateri bi mi bili popolnoma brez vsake moči. Da bi to sabotažo odstranili ali vsaj ublažili, bi morali držati pod pritisk mase našega naroda, ki bi po tolikih žrtvah moral prevzeti še nalogo, da bi bil žandarm hrvatski, ki jih je osvobodil. To eventualnost, ki bi bila fatalna in neupravičljiva napaka, članek odklanja in izvala na to: »Ako postane Hrvatska nezavisna država, nam lahko povzroči veliko skrbi radi svoje znanje politične orijentacije. Hrvati se lahko vrnejo v avstro-madžarsko sfero, kar je najbolj verjetno, lahko

se združijo z Italijo, kar ni zelo verjetno radi podjarmljenih Hrvatov v Istri in končno oni lahko iščejo zaslombo v Bolgariji. Vse te možnosti, ki niso malo važni problemi bodočnosti, se nam zde manj škodljive od zavesti, da bi Hrvati v zajednici z nami znotraj razorali državo. A notranja prevratna akcija ima zlasti eno nevarno posledico, da ubija moralno in uničuje ljubezen napram državi v nas Srbij, ki smo glavni stebelj sigurnosti te kraljevine in ki ne smemo dovoliti, da bi se kakorkoli uničil oni polet, ki je nas dovedel na Kumanovo, Subovor in Kaimakčalan. Škoda je torej neprimerno večja, ako ostanemo v nasilno zdrževani zajednici, kakor pa razločitev v miru in v relativnem priateljstvu. Mi imamo tudi preveč svojih poslov, da bi se mogli zanimati za podjetja, ki so izven naših moči.«

— Češkoslovski legionarji. Iz tega poročila Zveze češkoslovskih legionarjev je razvidno, da je bilo mobiliziranih 105.885 legionarjev, dokaj jih je 5.012. V Rusiji je pogrešanih 1.400. V Rusiji je padlo 3652 legionarjev, v Italiji 876 in v Franciji 484.

— Sodba sedanjega papra kot nuncijske. »Jurnal des Debats« je priobčil nekaj spominov svojega sodnika iz razgovorov z nuncijskim Ratijem v Varšavi. Ratij je takrat izjavil med drugim: »Ako bi Nemčija ne bila hotela vojne, bi bila zagospodovala nad svetom vseh izrednih svojstev, njej lastnih, ali prevzetnost jo je uničila. Treba priznati v tem roko Previdnosti. Lombardski pregovor pravi: »Dug dopušča mnogo ali preveč neč«

— Novi poljski poslanik v Londonu. Za novega poljskega poslanika v Londonu bo imenovan dosedanji odpravnik poslov v Bukarešti grof Skrzynski.

— Ljudsko štetje na Poljskem. Baš končano štetje je pokazalo, kako politvo je bilo štetje iz leta 1910. V poznanski pokrajini so našli letos 1.619.000 Poljakov in 351.000 Nemcev, to je 83% Poljakov in 17% Nemcev. Leta 1910, so trdili Nemci, da so 3 četrtine prebivalstva nemške narodnosti. Na Pomeranskem se je našlo letos 743.000 Poljakov in 196.000 Nemcev. Leta 1910, je znašal odstotek Nemcev 41, sedaj se je skrčil na 6,5%. Tako so tlačili Nemci poljski živeli pod svojo oblastjo.

— Iz francoskega časopisa. Iz Pariza poročajo, da se bosta združila dnevnik »Figaro« in »Gaulois«.

Iz naše kraljevine.

— Naše zastopstvo v Carigradu. Znanje ministrstvo je sklenilo, da se spremeni naš generalni konzulat v Carigradu v konzulat.

— Nov akademik. V kraljevsko akademijo znanosti in umetnosti v Beogradu je bil sprejet vseučiliški profesor Pavle Popović. V soboto je imel svoje nastopno akademsko predavanje o temi »Jugoslovanska književnost kot celina«.

— Obilnica mornarske ustale v Kotoru. Dne 1. februarja t. l. so potekla štiri leta od znane revolucije jugoslovanskih in čeških mornarjev na avstrijskih vojnih ladjah v Boki Kotorski. Ustala se je pričela na oklopnici »Sv. Jurij«. Opoldne dne 1. februarja 1918, sta dala dva strela s te oklopnice signal za splošno vstajo. V Boki Kotorski je bilo takrat nad 30 ladij. Mornari so aretirali vse okirije in prevzeli oblast v svoje roke. Na obalo so poslali patrulje in dali zapreiti vse gostilne. Začetkom so se pobujeni jugoslovanskim in češkim mornarjem pokorili tudi Madžari in Avstrijci. Tri dni so bili pobunjeniki absolutni gospodarji situacije. Tretji dan zjutraj na so došle nemške podmornice in obkolile oklopnico »San Giorgio« kjer je bil zbran vstajski svet. Pod grožnjo, da bodo razstrelili vse ladje v zrak, se je posadka in z njo vse ostalo pobunjeno brodnje vdalo. Revolucionarji so prišli pred vojno sodišče. Ustreljeni so bili trije Jugoslovani in en Čeh, ostali so bili sicer obojeni na smrt, vendar na pomilosteni. V ječah so ostali, dokler ni bila tisk predvratom izdana splošna amnestija.

— Mestna knjižnica v Novem Sadu. »Matica Srpska« v Novem Sadu je sklenila sporazumno z mestno občino, da se združita njeni in mestna knjižnica v eno knjižnico, ki bo nastanila v posebnem poslojstvu.

— Napaden novinar. Bivši glavni urednik »Nevena« g. Hafner je bil te dni na ulici delavskega napaden.

— Stavka bančnih uradnikov v Sarajevu. Kakor poročajo iz Sarajeva, je prevzela trgovska in obrtna zbornica posredovalno akcijo med stavkajočimi bančnimi uradniki in stavkajočimi zavodi.

— Volkovi v okolici Diktova. Vsled hudega mraza so se priklatili volkovi v neposredno bližino Diktova.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama.

Torek 14. februarja: Zaprto
Sreda 15. februarja: Vražja ženaka. C.
Četrtek 16. februarja: Prekrasno Sabinko. Izven.
Petek 17. februarja: Vražja ženaka. A.
Sobota 18. februarja: Svet. B.
Nedelja 19. februarja: Vražja ženaka. Izven.
Zvečer Hamlet. Izven.
Ponedeljek 20. februarja: Svet. D.
Torek 21. februarja: Zaprto.

Opera.

Torek 14. februarja: Cavalleria rusticana, Plesna legenda D.
Sreda 15. februarja: Faust. D.
Četrtek 16. februarja: Werther. B.
Petek 17. februarja: Zaprto.
Sobota 18. februarja: Butterfly. E.
Nedelja 19. februarja: Il Trovatore. Izven.
Ponedeljek 20. februarja: Zaprto.
Torek 21. februarja: Butterfly. A.

— IV. sinfonični koncert orkestralnega društva »Glasbene Matice«. Konservatorijski profesor Karol Jeraj je usilil našemu občinstvu nov koncert. Da, usilil! Kajti treba je bilo, rekel bi, cirkuške reklame, da se je koncertna dvorana napolnila in da je orkestralno društvo moglo izvršiti vsaj del svoje visoke umetniške naloge: odvrti pozornost nekaterih slojev občinstva od vsakdanjih morečih skrbi in umazanosti, k nekaj višjemu, plemenitejšemu, k glasbi, ki nivalira visoko in nizko, bogastvo in beraštvo, čednost in umazanost. Dve uri smo se čutili vsi enako, vsi srečno in zadovoljno. G. Jeraj in z njim vsa njegova vojska z dr. Karlinom, predsednikom orkestralnega društva na čelu, sme biti ponosna na ta večer. Koliko težav je bilo treba premagati, koliko grenkih poizred, če to morda najbolj predsednik in če bi orkestralno društvo ne imelo dveh ljudi, kakor sta Jeraj in Karlin, pa bi naša slovenska glasbena kultura morda bila še vedno tam, kakor v tistih časih, ko so nam nemški vojaški kapelniki receptirali programe suvereno ignorirajoč skoro vse, kar je bilo slovenskega. Navzile povisanim cenam vstopnic je bila dvorana polna in treba je našim ljubljancem vendarle priznati, da nekaj drže na sebo. Navzile temu pa se bojim, da orkestralno društvo ne pride na svoje stroške, — ti so namreč ogromni, — a vzrok tiči drugje. Ne smem se ga dotakniti, ker se sicer zamierim na vseh koncih in krajih, še bolj pa orkestralno društvo in to je seveda žalost. Na programu je bil Binički, Krstić in Suk, v drugi polovici sam Berlioz. Binički: Uvertura k Vojnovičevi drami »Ekvinokcij«. Ne poznam drame »Ekvinokcij«, zato ne vem, v koliko li glasbena snov uverture odgovarja. Želim pa, da bi bila drama silnejša, bogatejša, kakor njena uvertura. Uverturo uvaža daljši uvod, v katerem igra glavno vlogo kratek motiv s karakterističnim trilo in zvišanim sekundnim posopom kot motivni material za vso predigro. Ta uvod je zasnovan zelo srečno. Instrumentiran krasno in poslušalec upravičeno pričakuje v jedru, ki ima slediti, poglobitve podanih misli. Žal, je to jedro skoroda krajše od uvoda in mine brez pretresljivih dogodkov. Celo omenjeni motiv, četudi natančno z množnostih komponista v razširjeni obliki in z vso komponistu dostopno silo instrumentov, ne more vzvaloviti duše poslušalca. Po svoji fakturi spominja uvertura na Webrova dela in se nikjer ne povsne čez srednjo mero običajnosti. Od violinstov zahteva precejšnji spretnosti (es mol), ki so pa le bolj zunanje značaja. Podani vzor glasbenega znanja Biničkova pa nas upravičeno pričakuje od njega še mnogo zanimivega in gotovo tudi zrejšega. Omenim takoj še Krstićev »Rondo iz Suite za godalni orkester, allegro giusto.« Publika naša je neopracunljiva. Umetnik sicer na njo nikdar ne sme računati, pač na kritiki, ki bi hotel biti toliko objektivni, da bi sodil delo pa njegovemu uspehu. Rondo je ugajal, in celo zelo, četudi je bilo to najšibkejši delo vsega večera. Tu se vam ponavlja menda šestnajstkrat v neizpremenjeni, priradi obliki do smešnosti lista, po znanem glasbenem vzoru zgrajena misel. Prekinja jo druga, še priprostejša, da ne rečem, navadnejša, vsled runde oblike utemeljena misel tudi dokajkrat. Vse je priščno naivno, nenavadno navadno, no, pa je vendarle ugajalo. Morda zaradi tega G. Jeraj si je dal dokaj dela z obema omenjenima skladbama, vendar ne morem reči, da bi bilo zlasti prvo podano brezhibno. Silšalo se je, da so bili nekateri instrumenti le malokrat pri kušnjah. Ne krivim pa tega G. Jeraja ali orkestralno društvo, temveč naše revne glasbene kase, ki si ne morejo privoščiti številnejših, dragih vaj. Izmed vseh skladb, vključivši tudi Berlioz, najzanimivejša in najlepša je bila pač Sukova meditacija na staročeški kor »Sv. Vavrac« za godalni orkester. Ustvarjeno je bilo to delo v vojnem času in izraža ne v akeu razumljivo težko duševno borbo pod pritiskom strašnega terorizma stoletnega Čeha. V arhaičnih harmoničnih in melodičnih postopkih, v globoko duhovitem kontrapunktnem delu leži prelest skladbe. V nji je silna globina misli: čbno, sovraštvo, nadeja, maščevanje. Meditacijo smo slišali že na žalnem koncertu ob priliki smrti

kralja Petra in ni bilo nikakor odveč, da se je delo danes ponavljalo. Žal je, da ni dostopno razumevanju povprečne publike. Po daljši pavzi, ki ji je bilo ta večer preveč, pa smo čuli skoro sto let staro fantastično sinfonijo Berlioz, ki je tvorila težje večera. O njej pa jutri.

— Slovenska Matica. Knjige Slov. Matice za 1921. l. so izšle in pisarna jih je pričela razpošiljati. Prvotno je bil namenil odbor članom po 4 publikacije. Cene pa so med tem tako narasle, da je brez izdatne izrube nemožne dati za 40 K štiri knjige. Člani in sicer torej zadovolje s tremi izdanimi in naj se prejme vsak roman Lermontova »Junak našega časa«, Pavla Gothe »Večerno pesmarico« in dr. I. Laha »Začetki Slovenske Matice«. Četrto knjigo pa — dr. D. Lončarja »Politično življenje Slovencev« — prejmejo člani 25% ceneje nego drugi knjižari. Cena te knjige Din. 12, drugih v podrobni prodaji pa: »Junak našega časa« Din. 10, »Večerna pesmarica« Din. 7 in »Začetki Slovenske Matice« Din. 3. Ljubljanski člani naj pridejo po knjige sami in prinesejo s seboj potrdilo o plačani članarini. Knjige dobe v Matični pisarni vsak delavnik od 3.—5. Članarina za leto 1922, bo odvisna od cen tiska, ki še ni določena. Poleg teh knjig je izdala Matica v tek, društvenem letu »Zemljevid slov. ozemlja« (Cena Din. 20), dramo F. S. Finžgarja »Razvalina življenja«, P. Golje »Pesmi o zlatolaskah« in V. Jerajevu ilustrirano zbirko otroških pesmi »Iz Ljubljane čez poljane«. V kratkem izide dr. Ivana Laha obširna antologija čeških pesnikov. Vabimo vse, naj pridno sekajo po naših izdanih.

— »Nova Evropa« od 11. februarja ima tole vsebino: U pomoči (L.) — Tridesetdeset milijona Rusa umira od gladi (M. Križar). — Glad sa fiziološkega gladišča (dr. I. Herczig in dr. L. Popović). — Glad u historiji (K.). — Naša akcija: statut Odbora za pomoč gladnim u Rusiji i Zagrebu. — Slom jedne civilizacije (A. Pogodin). — Mesto političkog pregleda. — Mesto ekonomskog pregleda. — Književni pregled. — Knjige i listovi.

— Ruski Hudožestveniki v Stockholmu. Iz Danske, kjer so zopet zeli triumfo, so prišli ruski Hudožestveniki na Svedsko in so bili sprejeti v Stockholmu naravnost z ekstatičnim navdušenjem. Kralji, gledališče se ni videlo toliko entuziazma. Zlasti Kačalov in Germanova sta predmeta oboževanja. Rusi stanujejo po zasebnih prostorih njih kot gostje, ostali so dobili stanova v elegantnem hotelu. Gostovanje se je začelo 23. januarja z igro »Na dnus«: »Tri sestre« so igrali dvakrat.

— Zenska član akademije. Druga ženska, ki je postala prvi član Francoske Akademije, je gospa Curie, slavna kemičarka. Sprejeta je na znanstvenski oddelci akademije. Prva članica je bila slikarica ga. Vigee-Lebrun. Kumanjska kraljica, pesnikinja Carmen Sylva je bila le dopisujoči član.

— Wagnerjev »Lohengrin« v Oslju. Zagreška opera daje Wagnerjevo opero »Valkira«, oslejška opera pa je te dni uprizorila Wagnerjevca »Lohengrina«, ki ga je našudiral in dirigiral Slovenec, ravnatelj Mirko Polić, insceniral pa Rus Sevastijanov.

— Hamsun Knut: Nitkov. — Iz skitničkog života. Narodna knjižnica 46—48. Str. 56. Din 3. Zagreb, Tisak kr. zemalske tiskare.

— »Drama«, gledališka revija št. 4 ima tole vsebino: Škerl: Rabindranath Tagore. — J. Kovič: Dedič velikega časa. St. Melhar: Hudožestveniki in kubistična umetnost. — Milan Skrbineš: Na razgledu. — Beležke.

— Grčić Jovan: Portreti s pisama. I. Jaša Ignjatović. — Vojislav J. Iljić. — Lj. P. Nenadović. — P. Adamov. — Mrs. Vujlić. — M. P. Sapčević. U Zagrebu 1921. Izdaje Z. in V. Vasića. Str. 176. Cena din. 10. Takih knjig izide 10. Grčić je zbral tu že tiskana in še ne tiskana pisma, ki so priloge ali razlage k biografijam dotičnih srbskih pisateljev. Torej nov material za jugoslov. literarno in politično zgodovino. Toda Grčić izpušča vse indiskrecije in osebnosti; v tem oziru pozna torej več taktič, nego nekateri ljudje pri nas.

— Novo izkopine v Atenah. Pri kopanju temeljev neke hiše v Atenah so izkopali relief velike zgodovinske vrednosti iz petega stoletja po Kr. Relief je dobro ohranjen in predstavlja štirinajst mladeničev, ki se vežbajo.

— Visoka nagrada za kino-dramo. Filmska tvrdka Rihard Oswald in Heinz Ullstein je razpisala nagrado v znesku 200.000 nemških mark za najboljšo kino-dramo.

Sokolstvo.

— Seja slečnega finančnega eduka se vrši v petek dne 17. t. m. točno ob pol 8. zvečer v savarnih prostorih v Narodnem domu.

— Sokol II. priredi na rustni tork veliko veselico v Kazini. Dostojnim maskam bo vstev dovoljen proti legtimaciji. Opozarjamo že sedaj na to prireditev.

— Sokol na večer. V sredo dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši članski acetanek Viškega Sokola v Sokolskem domu na Vtču glede razgovora za občni zbor. Bratja in sestre, udeležite se ga polnoštevilno!

Gospodarske vesti.

— Izveš cigaretnega papirja. Upravni odbor državnih monopolov je na podlagi čl. 6. svoje uredbe na prošnjo »Zemaljskega števila trgovca« sklenil na svojem 5. sešanku dne 17. januarja 1922 sledeče: 1. Da se vsem posrednikom cigaretnega papirja v knjižnicah in tiskarnah dovolj izveš letnega v inozemstvo in da na njega ne plačujejo zvišane monopolne takse, toda da se jim tudi ne vrne monopolne takse, ki so je plačali pri uvozu tega cigaretnega papirja. 2. Da se imajo carinske oblasti, preko katerih se bo izveš vrtil, brigitati za to, da se za izveš prijavljena količina v resnici tudi izveši ter se izveš cigaretni papir, a ne kaj drugega. Ko se preprčilo, da je cigaretni papir, se moralo s njega vzeti benderole te uprave, če se na njem prilepilone. Rok za izveš tega cigaretnega papirja se določa do 1. marca 1922.

— g Poštne čekovni zavod v Ljubljani izkazuje sledeče poslovne uspehe za mesec december 1921.: Število vlog 158.263 (v decembru 1920: 129.781) s prometom v iznosu K 726.782.043,48 (kron 553.202.580,04), število izplačil 51.340 (58.642) s prometom v iznosu K 725.128.755,96 (K 343.559.643,26). Imovina na računih je znašala dne 31. decembra 1921 K 300.442.315,70 (K 80.816.410,66).

— g Zavezniški dolgov v Ameriki. Iz Washingtona javljajo, da namerala Harding predložiti senatu zakon o zavezniških dolgovih. V načrtu zakona je določena obrestna mera 4 1/2 %. Ta zakon bo izročil posebnim komisijam v proučevanje.

— g Češkoslovaško posojilo v Londonu. Iz Prage javljajo: Kakor javlja »Tribuna« iz Londona so pogajanja med Češkoslovaško in angliško vlado glede najetja posojila definitivno zaključena. Anglija da Češkoslovaški deset milijonov funtov šterlingov posojila.

— g Rudarska stavka na Češkoslovaškem. Splošna rudarska stavka na Češkem je bila kompromisnim potom končana na ta način, da ostane dosedanja kolektivna pogodba v veljavi do konca avgusta t. l. Usta-

novlana pa je posebna komisija, ki bo določila tarife in mezde. Komisijo tvorijo zastopniki rudarjev in lastniki rudnikov.

— g Kriza v češki industriji. »Narodni Listy« so 12. t. m. priobčili članek finančnega ministra dr. Novaka o krizi v češki industriji. Minister izraža mnenje, da težkoče, ki so se pojavile v češki industriji, so le začasne in da je krizo povzročil valutni kurz. Industrija more to težkoče odstraniti na ta način, da zmanjša stroške produkcije in izboljša njeno organizacijo.

— g Romunske šite za Beograd. Ministrski svet je dovolil beogradski mestni občini uvoz 300 vagonov romunskega šita brez uvozne carine.

— g Služba podkovskega mojstra na državni železnici Selo pri Ljubljani je razpisana v Urad. listu št. 13.

— g Veliki semenj v Parizu. Prihodnji veliki semenj v Parizu, se bo vršil od 10. do 25. maja 1922. Interesantom so nekatere najne nanašajoče tiskovine na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dopisi.

— Z Rake nam pišejo: V nedeljo smo položili k večjemu počitku gospo Marijo Varškovo. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovana in priljubljena je bila rakova gospa. Gospa Marica je bila starejša sestra dr. Ivana Tavčarja. Dr. Tavčar je v mladih letih rad zahajal na solčne Rake k svojem pokojnemu stricu Antonu Tavčarju, župniku stare kranjske šole. Tam je preživel, kakor je sam rekel, najlepše ure svojega življenja. Njegovi dve sestrini pokojna Marija in še živeča Katarina, sta se omožili na Raki, ter je Marija bila prvič poročena s Al. Vehovcem, iz katerega zakona je g. Alojzij Vehovec, prometni kontrolor i. z. Bha je vzorna mati, žena in gospodinja, ter sta skupno z drugim možem pridobila levo premoženje. Pomagala je vsakdar rada revežem in bolnikom — le zanjo samo žal v zadnjem času ni bilo več pomoči. Bodi ji blag spomin!

— Iz Kočevja nam pišejo: Pri nas se je nameravala ustanoviti poboljševalnica. Proti nameri, da se mesto kulturnih zavodov napravi v mestu poboljševalnica, je odločilo nastopila krajevna organizacija JDS v Kočevju. Tik po prevratu bi bilo to mesto dobro za kazen proti raznim nameram Kočevja, se da pa ne gre ustanoviti mislijo se povedati in ogrožati morda celo usode gimnazije. Vedstvo demokratske stranke je nastopilo proti nameravani poboljševalnici, in kakor domnevamo, je izklopala, s čimer se zadovoljiti gotovo vsi v Kočevju brez razlike strank.

— Iz Vedikovca nam pišejo: Razmere v velikovškem okraju postajajo za Slovence še skoraj nesnoene. Dne 8. t. m. se je vrnila v St. Rupertu pri Velikovem pri Jagorvitu plena razbava, katere sta se tudi udeležila Slovenci Höfner in Pavel Rudolf, oba iz Milanskega grabna. Po polnoči je prišlo tja več avstrijskih vojakov demonev iz Velikovega, ki so omenjena Slovence napadli, natočili s steli in pivnim vrki in v potem vrgli iz gostilne.

Izpred sodišča.

— Radi žaljenja veličanstva. Iz Maribora nam poročajo: Ob smrti kralja Petra je na klopi nasprotni Götzu v Mariboru sedela perisa Tereza Hodnik. Po zatrdilu ovdarstva se je napram svojemu sosedu žaljivo izrazila o smrti kralja Petra, katerega smrt da je preprečila toliko veselje. Ko je jo dotikal opozoril na neopodnost njenih besed, se je izgovarjala, češ, da tako tudi drugi govore. Dotičnik se je čutil primoranega jo ovaditi, nako je bila aretirana. Hodnik je sicer rojena Slovenka, toda njen brat je optiral za Avstrijo in baje je tudi ona istovrstna s ono verico, kateri je neki mariborski list očitel, da se je izrazila, da ne mara slovenskega jezika. Za glavno razpravo dne 6. t. m. si je zbrala slovenskega zagovornika. Razprava je bila preložena, ker se obtoženka sklanja na pijanost.

Darila.

— Izkuš darov za spominke ploščo Francu Maslju-Podlimbarskemu. Zbirke so

našli: Po 2800 K g. Miško Reicher, združeni revizor, Ljubljana; po 2100 K g. Ciril Pirc, šepan, Kranj; po 1774 K g. Fr. Januš, gostilničar, Domžale; po 1000 K g. dr. Valentin Rodič, Ljubljana; po 1000 K g. dr. Fran Ilšič, vsuč, profesor, Ljubljana, Slovenska Matica; po 636 K Uredništvo »Jutra«, Ljubljana; po 500 K Tiskovna Zadruga, Ljubljana; po 400 K g. dr. Gregor Žerjav, Ljubljana, Gregor Maselj, Spodnje Loke-Krašnja, Fr. Grah, Vič, Zveza kulturnih društev, Ljubljana, Ivica Sestani-Mihelič, Sevnica ob Savi; po 260 K g. Avgust Kopitar, Blagovica; po 300 K Jadranska banka, Ljubljana, Kreditna banka, Ljubljana; po 220 K g. dr. Oto Churain, Lukovica; po 200 K Tončka Mišičeva, Ljubljana, J. Rahne, Brdo, Janes Maselj, Sp. Loke-Krašnja, Obrtna banka, Ljubljana, g. dr. Vladimir Ravnikar, Ljubljana, J. Jakopič, Ljubljana, dr. Fr. Svigelj, Ljubljana, Fr. Pustovnik, Blagovica; po 120 K Fran Majdič, Vir, Leon Trstenjak, Ljubljana; po 100 K Peter Majdič, Celje, »Seloce«, Ljubljana, dr. Oto Churain, Lukovica, Simon Zibert, Moding pri Dunaju, dr. J. Sajevic, Kečevje, Franc Lipovšek, Čakovce, Lavoslav Terin, Zagorje ob Savi, hranilnica Moravce, dr. I. Dimnik, Krško, Janko Tomar, Moravce, Debevc Terin, Ljubljana, dr. Petič-Frankheim, Ljubljana, I. Levce, Dob. R. Andrejka, Ljubljana, I. Šubelj, Kamnik; po 80 K Franc Per Ljubljana; po 60 K Alojz Kečeli, Ljubljana, Fr. Kober, Radovljica, dr. Janko Šteingor, Ljubljana; po 50 K A. Stankar, Kamnik, A. Maselj, Spodnje Loke; po 40 K Zdravko Novak, Metlika, Ivan Smidek, Kraina, Gustav Vidic, Lukovica, Anica Petrovec, Sarajevo, J. Purlan, Siska, Fr. Lovšin, Vinica, K. Hinterlechner, Poljčano, III. r. li. Šole, Koretan, Engelbert Gangl, Ljubljana, J. Lašič, Ormož, J. Režek, Ljubljana, V. Kompare, Logatec, M. Lazar, Zagorje ob Savi, dr. Fr. Detela, Ljubljana, M. Praprotnik, Homec, Dr. Rihard Karba, Kamnik, Franc Hablan, Kraina, Dr. M. Slavik, Ljubljana, I. Grad, Beričevo; po 35 K Ema Petrovec, Gorica; po 30 K: Dr. Fr. Režina, Ptui; po 20 K: M. Rhteršič, Lukovica, Vinko Strukelj, Kraina, J. Natek, Celje, A. Gregor, Ljubljana, Ivana Steiner, Ljubljana, M. Hiti, Dob. Tomaž Petrovec, Jarše, Jernej Grad, Dragomelj, J. Reich, Dol, Fr. Kham, Ljubljana,

I. Gorenec, Ljubljana Sesig, Ljubljana, Fr. Gusti, M. Vasle Dol, Hinko Paternost, Mengeš, Ferdo Zibert, Kranj, Fr. Kavčič, Sremilje, »Promova stavbica«, J. Germ, Novomesto, J. Petrič, Matka Kante, Kamnik, M. Zupan, Čemšenik, J. Cevo, Kamnik, Fr. Tavcar, Prevolet; po 10 K: Fr. Tomič, Počev gradec, I. Vešec, Ljubljana; po 8 K: B. Zargl, Ljubljana, I. Škarja, Prevolet; po 6 K: Fr. Berlec, Kandijska; po 4 K: M. Bajs, Dal, I. Klemente, Nevle. Po ed-biku vseh stroškov odkritja slošče in slavnosti je ostalo čistega 10.000 K, kateri znesek je v 7% državnem posojilu na ločen. Prisrčno hvala lareka vsem darovalcem odbor v Kranju.

— Za narodnoobrambna društva. Ob vrtilki pogrebu dr. Ruprehta je daroval g. dr. Jamar iz Ljubljane 200 K Sokolu. Med udeleženci pogreba se je nabrala 1200 K, od kolih je dobila 600 K Ciril Metodova družba, 600 K pa Jugoslovenska Matica.

Poizvedbe.

— Izgubljena doza. Na poti v Rožno dolino proti Trški cesti se je izgubila srebrna doza za cigarete. Pošte-nal najditelj naj jo bida proti nagradi D 100 v upravi Slov. Naroda.

— Najdeni so bili pri koncertih in veseljah v hotelu »Union« sledeči predmeti: 1 par svilenih in 1 par (ter ena posamezna) trike damskih rokavice; 1 kešuhovinar damski ovratnik (bon); srednji znesek denarja. Predmeti se dajo v garderobi hotela »Union«.

— Dne 6. febr. 1922 ob 3. pop. je bil pri dež. belniški ukraden en. odpe-ljan in dosedaj še ne najden srebrna velik črni pes, policijske pasme; Doberman; pes je dresiran in obče znan, vrednost 15.000 K. ima pretrgana ušesa in rep ter se kliče na ime »Orte«, pri izleditvi naj se ga odda na policiji ali lastniku proti nagradi Iv. Grila, Krakovska ulica 20.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Mesečna soba

meblirana, se išče za takoj. Ponudbe pod A. P. 1084* na upravo Slovenskega Naroda. 1084

Proda se stroj

za krojenje pločevine, zelo ugodno. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1085

Kupim

enonadstropne hišo z vrhom v Ljubljani ali okolič. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1086

Gostilna ali vinotok

v mestu ali bližini se vzame v najem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1081

Proda se

oprema za modno trgovino. Ogleda se Dverni trg 1. 103

Polijski uradnik
v pokroju, zmožen slov. in nem. jezika v govoru in pisavi, prosil za kako mesto kot skladiščnik, nadzorovatelj, sluga ali kaj sličnega. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 108.

Sobo

prazno ali meblirano iščeta zakonsta s 1 otrokom pri boljši družini proti dobi nagrad. Ponudbe pod »Družina 10-2« na upravo Slov. Naroda. 1052

Insertirajte v „Slov. Narodu“

Knjigovodja-bilančnik

dosedaj uslužben le v velikih industrijskih podjetjih. Cenjene ponudbe pod šifro »Galeritas 1092« na upravnitvo Slovenskega Naroda. 1092

Dražbeni oglas.

Dne 16. februarja 1922 ob 10 dopoldne se bodo na postaji Rakek na javni dražbi razprodale 8 vagonov drv in sicer 4 vagoni balvani (dolgi hlodi so razloženi) in 4 vagoni lesnih odpadkov v skupni teži okrog 100.000 kg. Roka se lahko ogleda neposredno pred dražbo na postaji. POSTAJA RAKEK.

Živahnega kolporterja za kolodvor Šiška

sprejmejo ljubljanski dnevniki. Pogoj se izveje pri Slov. Narodu.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Postelje išče gosp. Gre tudi za sestavovalko. Ponudbe do 1. marca na upravo Slov. Naroda. 1076

Proda se:

stara obleka in čevlji. Kje, po c uprava Slov. Naroda. 1080

Šifeno za steklo i steklu Traku za steklo i steklu Stannare tujice za beca

dobavlja v velikim količinama Dioničke družbo za promet i industrijsku iz-radbu zemaljskih proizvodov Daruvar, Slavonija. 109.

+

Potrta globoke žalosti naznanjava bridko vest, da je naju zapustila naša iskreno ljubljena hčerka

Anica

ki se je dne 13. februarja v nečni starosti 8 mesecev preselila med krilate v višavo.

Ljubljana, 13. febr. 1922.

Joan in Fani Pezdirc, starši.
Joško, Vladimir, bratca.

Veliko ogledalo

iz brnjenega stekla, primerno za brivce, se prodaja. Cena 700 D. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 107

Prostorno skladišče

po možnosti v bližini Vodalkevega trga se išče. Pismene ponudbe pod »Skladišče 1083« na upravo Slov. Nar. 1083

Pridna gospodinja

dobra, počena kuharica, išče mesto k samostojnemu gospodu. Ponudbe pod »Kuharica 1075« na upravo Slovenskega Naroda. 1075

Prodasta se

2 omari za obleke, en ško parfo, kostumi, plašč, o-biska, krila in šne bluze predvojno blago, d bro ohranjeno. Vpraša se od 2. do 5. popoldne, Stari trg 28, II. levo. 1079

Vzgojiteljica

27 let star, inteligentna, posodilna išče mesto k deti. Večja j: tudi gospodinjstva in šivanja, ako bi bilo treba. Želi pa priti, ako le mogoče, v bolj oddaljen kraj ter k rednim, kjer bi bila usrebljena. 1077

Prodam

več tisoč belih, dobro vkorenjenih trst, »šmarčevit«, komad po 2 K. Pri vprašanjih naj se prilože za odgovor znanke. Alojzij Grabnar, posest, in trinar Zagorci, p. Juršinci pri Ptui. 1099

Državna uradnica

išče za takoj za popoldne primerno mesto. Ponudbe pod »Strojopiska 1094« na upr. Slov. Naroda. 1094

Oven

(kladivo) na jermen, s trdnim vodilom in transmisij skim pogonom, teže kladiva 50 kg, dobro ohranjen, se prodaja. Kladivo lovarne želazne, k južavnicar in krovinske robe Titina d. d. Kamnik pri Ljubljani. 1101

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, se išče, biti mora obnem dober reditelj (arrangeur) zlozb. Natančnejša pojasnila Franjo Majar, Glavni trg 9 Maribor. 1098

Tekača

16 do 17 let, ki bi obnem praktični, sprejmejo spedijske področje. Varnost in boljša predizobrazba pred-nogaj. — Ponudbe pod »Tekač 1099« na upravo Slov. Naroda. 1099

Posojilo

300 do 500 tisoč kron se išče takoj z 7 do 8% obrest na večje trgovine in posetive proti vknitbi na posetive (kateri je vredne 1 in pol milijona kron) in protim stanovanjem eventual tudi hrane zraven. Ponudbe se trojejo pod »Redna priložnost« na upravo tega lista. 1046

Sprejmeta se

dve gospodini na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1027

Sobo

lepo meblirano in mirno išče za takoj mirna gospodinja. Ponudbe od »Mirna gospodinja 979« na upravo Slovenskega Naroda. 979

Išče se složkinja

pridna in zmožna, k dnu 3 oseb na Kragujevac (Srbija). Plača dobra. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1099

Kupim parcelo

v bližini: cerkve Jezulnice, izdi lavon mesto, toda v bližini. — Ponudbe pod »Seločna lega 1065« na upravo Slov. Naroda. 1065

Kdo bi posodil

10.000 dinarjev proti garanciji in pod veliki mi ugodnostmi? Pismene ponudbe pod »Velika ugodnost 1091« na upravo Slov. Naroda. 1091

Potnike ali zastopnike

išče velika tvornica Mierlev, ru-ma, konjaka in ostali spiritoz. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ odjemalcev, je poslali na naslov: Poštali predal 41, Zagreb, glavna pošta. 1088

Gospod ali gospodinja

več popelnoma urbo-hrvaščine (drillce) slovenskine kakor tudi samkine z lepo-plavim in an-nimom knjigovodstva ne morejo tako. Ponudbe z navedo-ferenc in s-hitevo plačo pod »Srb-hrvaščina 1070« na upravo Slovenskega Naroda. 1070

Sprejmejo se takoj:

knjigovodja

zmožen slov. in nemške korespondence in več jezikov in strojeplja s trg. prakso

2 trg. pomočnika(c)

za modno trg. za gospode. Izvršeni v manufakturni stroki imajo prednost.

blagajničarka

event. zmožna strojeplja. 1097

šivilja (prikrojevalka)

za fino modno parfo, ki zamore voditi samostojno delavnico, končno

2 učenca iz boljše hiše.

Reflektirne se samo na prvotne moči z daljšo prakso proti dobi plač. Ponudbe z navedbo prakse in prepisov pri-žoval naj se naslovijo na

Jos. Karničnik, MARIBOR, Grajski trg 1.

Carinski uradnik

išče sobo s separatnim vhodom in če je mogoče električno osvetljiva, najraje v bližini jamega kolodvora. Ponudbe pod »Carinik 1066« na upravo Slov. Naroda. 1066

Perje

kokoške in puranske se dobi v vsaki množici po dnevnih cenah pri E. Vaj-dla, veletrgovina s perutnino, Čakovce, Medjimurje. 997

Prodajo se

3 dobro ohranjeni vagoni in sicer: Brek za 10 oseb, coupe in dvovrsta-kočija. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1016

Uradnik

z daljšo prakso v knjigovodstvu se pri večjem spedijskem podjetju v Ljubljani takoj sprejme. Ponudbe pod »Pridnost 1072« na upravo Slovenskega Naroda. 1072

Star papir se kupuje

stalno po dobrih cenah cele vagone kakor tudi manjše množine. Ponudbe naj se pošljejo na Zdržene papirnice Vevče pri Ljubljani pošta Zalog. 1010

Važno za tvornice stročnic, papirja, kartonaže in trafike!

Po zmernih cenah se prodaja tkoj:

- 1 stroj za pozlačevanje
- 2 stroja »Déroulé« (za cigaretno stročnico)
- 3 stroji »Kakowitzky« za stročnice
- 1 stroj za kartonažo (za izbijanje oglov)
- 1 škarje za lepenco
- 1 preša za tiskanje (Tiegel)
- 2 stroja za rezanje (za razanje (Ritz) in rezanje ter za rezanje zvrtkov (Rollenschneid)).

Dopisi pod šifro »V. H. II-e-40« na Interrekham d. d. Zagreb, Jurjevska ul. 31. 1780

BRESLAU (VRATISLAVA)

SPOMLADNJI SEMENJ

od 19. do 23. marta 1922.

Travnice — Obleka — Modno blago — Klobuki — Čevlji — Umetnine — Umetna obrt — Nakit — Pohištvo — Stole — Porcelan — Kevinske in lesene blage — Papir in papirne blage — Pisarniške potrebšćine — Kemični-tehnični izdelki.

Za nakupovalske karte in vsa pojasnila (dopotovanje, potni list, stanovanje) se obračate na

Breslauer Messe-Gesellschaft.

Za ineratni del odgovoren Valentin Kopitar.